

Posudek rigorózní práce

MIKULKOVÁ Gabriela. *Žák stranící se interakci se spolužáky*. PedF UK: Katedra pedagogické a školní psychologie, 2007. 79 s. + Přílohy

Jedná se o přepracovanou diplomovou práci naší absolventky. Úpravy byly ku prospěchu a vzniklo velmi zajímavé dílo.

Zadání se mi zdálo zpočátku příliš předbíhající samy výsledky: proč chtít najít izoláty, co si nehrají? Proč raději neříci, že prozkoumám problém účasti ve hrách a v jakých formách se objevuje? Pak se ukázalo, že to autorka vlastně udělala.

Práce je velmi pěkně rozložena po celé ose empirických dat: hry, život třídy, jedinci a jejich místo ve třídě, jedinci a jejich poměr ke hrám v rámci kazuistik. Text tak navazuje na naše předchozí sběry her na semináři "Herní folklór školních dětí" a řadou úvah a pojmů jde za ně ještě dál. Velice si cením původní novinky autorky, jíž je zavedení rozlišování tzv. *herních interakčních rovin* na *autisticky zúčastněnou, afiliční a iniciačně potvrzující*, dále též rozlišování hraní na *herce stín, herce cynika, herce upřímného a herce pohlčeného maskou* a také rozlišování tří druhů norem: těch *hry*, těch *herní ohleduplnosti* a těch *lidské ohleduplnosti*. To všechno jsou zcela originální pojmové inovace, týkající se ve značné míře problému hraní hry a jejího vztahu k non-hře, což je pro teorii hry základní otázka.

Osobně mě zaujala ještě jiná věc: autorka ukázala, že i když sama definice hry musí předpokládat stržení aktérů hrou, v reálu jde o různé stupně nakládání s účastí, od vyhýbání se až k nacházení role, kterou ještě беру. Zajímavý je zde případ Ponožky, který se rozhodne pro to, být oběť, kde sice trpí, ale je současně jako herec hvězda; Simona se her zas účastní tím, že v nich může ukázat svou jinou herní dovednost, tanec; tím spíš lituji, že z podobného hlediska nebyla prozkoumána herní účast typu Letadlo a její aktér mi zůstal utajen (napadat jiné hry, neúčastnit se jich, ale přesto pomocí jiné hry a tím, že jsem hráč).

V kazuistikách i v posuzování třídy ukázala autorka psychologický vhled do identity pubertálních dětí, i když bych asi s některými interpretacemi nesouhlasil a i když některé možnosti nebyly využity, což se však děje každému badateli. Z textu je současně zjevné, že autorku práce v terénu, konstrukce nových pojmů i samo psaní, kde si zkouší různé způsoby formulací, velmi baví a že k tomu má i talent. Je to opravdu talentovaná práce, na kterou může být katedra docela pyšná.

(Vada na kráse: při vší verbální obratnosti zarážejí některé gramatické omyly: sám titul musí být opraven na *Žák stranící se interakce*, nebo *interakcí*, ne *interakci*... Podobně: *To nejpodstatnější*, nikoli *nejpocetnější* - s. 43.)

Práci plně doporučuji k rigoróznímu řízení.

V Praze 19.7.2008

Miloš Kučera